

Київський університет імені Бориса Грінченка
Інститут філології

Кафедра романської філології та порівняльно-типологічного мовознавства

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

О.Б.Жильцов

“ 25 ” 09 2018/19 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Університетські студії»

Змістовий модуль «Вступ до спеціальності»

для студентів

Спеціальності 035 Філологія
освітнього рівня першого (бакалаврського)
освітньої програми Мова і література (іспанська)
спеціалізації 035.05 Романські мови і літератури (переклад включно)

Київ – 2018-2019 н.р.

ЗМІСТ

ЗМІСТ

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення дисципліни є оволодіння студентами системою знань про функціонування романських мов та іспанської мови зокрема на сучасному етапі, а також, оволодіння студентами основами романістики, зокрема знаннями про романську групу мов.

Основними *завданнями* вивчення дисципліни є **формування таких загальних компетентностей:**

- здатність до критичного мислення й ціннісно-світоглядної реалізації особистості (ЗК 3);
- уміння застосовувати отримані теоретичні знання у практичних ситуаціях (ЗК 4);
- здатність учитися впродовж життя й оволодівати сучасними знаннями, уміння ефективно планувати й розподіляти свій час (ЗК 5);
- здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел (ЗК 6);
- уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми (ЗК 8);
- навички використання інформаційних і комунікаційних технологій, зокрема для вирішення стандартних завдань професійної діяльності (ЗК 9);
- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу (ЗК 10);
- здатність діяти із соціальною відповідальністю, розуміти основні принципи буття людини, природи, суспільства (ЗК 11);
- здатність адаптуватися до нових ситуацій та генерувати нові ідеї (ЗК 12);
- здатність працювати в команді та автономно (ЗК 13);
- формування лідерських якостей (ЗК 14);

- толерантність, увага до відмінностей та впливу різних культур і традицій інших країн (ЗК 15).

3. Результати навчання за дисципліною

Наприкінці вивчення дисципліни студент повинен:

- бути здатним до критичного мислення й ціннісно-світоглядної реалізації особистості;
- вміти застосовувати отримані теоретичні знання у практичних ситуаціях;
- вміти виявляти, ставити та вирішувати проблеми;
- здобути навички використання інформаційних і комунікаційних технологій, зокрема для вирішення стандартних завдань професійної діяльності;
- мати здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
- вміти працювати в команді та автономно;
- мати сформовані лідерські якості;
- бути толерантним, уважним до відмінностей та впливу різних культур і традицій інших країн.

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план для денної форми навчання

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт			
		Аудиторна:			Самостійна робота
		Лекції	Практичні	Модульний контроль	
Змістовий модуль 1					
Лекція №1. Романські мови. Загальні характеристики.	4	2			2
Практичне заняття №1. Романські мови в історичному розрізі.	4		2		2
Практичне заняття №2. Празький лінгвістичний гурток.	4		2		2
Лекція №2. Романія як історичне поняття.	4	2			2
Практичне заняття №3. Казанська лінгвістична школа.	4		2		2
Практичне заняття №4. Латинська мова – основа романських мов.	4		2		2
Практичне заняття №5. Народна латина.	6		2	2	2
Змістовий модуль 2					
Лекція №3. Латинська мова – основа романських мов.	4	2			2
Практичне заняття №6. Історичний розвиток та структурна спільність фонетичної системи романських мов.	4		2		2
Практичне заняття №7. Історичний розвиток морфологічної системи.	4		2		2
Практичне заняття №8. Історичний розвиток лексичної системи романських мов.	4		2		2
Лекція №4. Перетворення народної латини в	4	2			2

романські мови. Письмова фіксація мов.					
<i>Практичне заняття №9.</i> Запозичення в іспанській мові.	4		2		2
<i>Практичне заняття №10.</i> Напрямок наукової думки в галузі романських мов в ХХ ст.	6		2	2	2
Разом	60	8	20	4	28

Тематичний план для заочної форми навчання

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт		
		Аудиторна:		Самостійна робота
		Лекції	Практичні	
<i>Лекція №1.</i> Романські мови. Загальні характеристики.	14	2		12
<i>Практичне заняття №1.</i> Романські мови в історичному розрізі.	16		2	14
<i>Практичне заняття №2.</i> Празький лінгвістичний гурток.	14		2	12
<i>Практичне заняття №3.</i> Казанська лінгвістична школа.	16		2	14
Разом	60	2	6	52

5. Програма навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I

Лекція №1. Романські мови. Загальні характеристики.

1. Поняття романських мов та Романії.
2. Романські мови. Соціолінгвістичні аспекти.

Лекція №2. Романія як історичне поняття.

1. Передісторія Романії. Європа та Середземномор'я.
2. Освіта у Стародавній Романії.
3. Поняття романізації. Романізація Апеннінського та Піренейського півостровів.

Практичне заняття №1. Романські мови в історичному розрізі.

1. Класифікація романських мов.
2. Автори перших граматик іспанської мови.
3. Сучасний етап розвитку романських мов.
4. Історичні умови формування романських мов.

Практичне заняття №2. Празький лінгвістичний гурток.

1. Празький лінгвістичний гурток.
2. Учасники та теорії.

Практичне заняття №3. Казанська лінгвістична школа.

1. Казанська лінгвістична школа.
2. Учасники та теорії.

Практичне заняття №4. Латинська мова – основа романських мов.

1. Латинська мова – основа романських мов.
2. Періоди.
3. Народна латина. Хронологія розвитку.

Практичне заняття №5. Народна латина.

1. Способи вивчення народної латини (надписи, художня література, релігійна література і т.д.).
2. Перетворення народної латини в романські мови.

3. Фактори диференціації.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II

Лекція №3. Латинська мова – основа романських мов.

1. Періодизація історії латинської мови.
2. Народна латина.
3. Способи вивчення народної латини.

Лекція №4. Перетворення народної латини в романські мови.

Письмова фіксація романських мов.

1. Етнічні фактори субстрат, суперстрат, адстрат.
2. Субстрат Апеннінського та Піренейського півострова.

Практичне заняття №6. Історичний розвиток та структурна спільність фонетичної системи романських мов.

1. Поняття фонетичного закону.
2. Позиційно-обумовлені та спонтанні зміни. Система фонетичних змін.
3. Причини відхилення від стандартного розвитку звуків.

Практичне заняття №7. Історичний розвиток морфологічної системи.

1. Іменні частини мови (іменник прикметник, займенник) в латинській та романських мовах.
2. Дієслово. Семантичні підкласи дієслів. Часові форми індикативу в латинській та романських мовах.
3. Синтаксис. Прості та складні речення. Порівняльна характеристика граматичних систем романських мов.

Практичне заняття №8. Історичний розвиток лексичної системи романських мов.

1. Загальнороманський лексичний фонд.
2. Словники.

Практичне заняття №9. Запозичення в іспанській мові.

1. Запозичення в іспанській мові з латини.
2. Запозичення в іспанській мові з французької та італійської мов.

3. Запозичення в іспанській мові з португальської, грецької, російської, арабської та інших мов.
4. Лексична диференціація романських мов. Порівняльна характеристика словникового складу романських мов.
5. Іспанські лінгвістичні університети та інститути, факультети. Періодичні видання.

Практичне заняття №10. Напрямок наукової думки в галузі романських мов в ХХ ст.

1. Вивчення романських мов в культурно-соціологічному та географічному аспектах.
2. Вивчення романських мов в історико-лінгвістичному та порівняльному аспектах.
3. Розробка основ типологічного порівняння сучасних романських мов.

Заочна форма навчання

Лекція №1. Романські мови. Загальні характеристика.

Практичне заняття №1. Романські мови в історичному розрізі.

Практичне заняття №2. Празький лінгвістичний гурток.

Практичне заняття №3. Казанська лінгвістична школа.

6. Контроль навчальних досягнень

Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Розрахунок рейтингових балів за видами

поточного (модульного) контролю

Денна форма навчання

№	Вид діяльності	Кількість балів за одиницю	Кількість одиниць до розрахунку	Всього
1.	Відвідування лекцій	1	4	4
2.	Відвідування практичних занять	1	10	10
3.	Виконання завдання з самостійної роботи	5	4	20
4.	Робота на практичному занятті, в т.ч. доповідь, дискусія, виступ, повідомлення	10	10	100
5.	Модульна контрольна робота	25	2	50
<i>максимальна кількість балів 184</i>				

Коефіцієнт: $184:100=1,84$

Кожний модуль включає бали за поточну роботу студента на практичних заняттях, самостійну роботу, модульну контрольну роботу.

Теми для самостійної роботи

1. Індоевропейська мовна сім'я.
2. Іспанська мова. Лінгвогеографічні та соціолінгвістичні відомості.
3. Іспанська мова чи кастильська мова.
4. «Пісня про мого Сіда» – перше свідчення існування іспанської мови.
5. Реконкіста.
6. Арабське завоювання Іспанії та вплив арабської культури на мову, архітектуру, медицину, сільське господарство сучасної Іспанії.
7. Загальнороманські лінгвістичні проблеми.
8. Стародавня Романія в пізній період історії Риму та після його падіння.
9. Способи вивчення народної латини.

10. Перші письмові свідчення та перші письмові пам'ятки романських мов.

Шкала оцінювання самостійної роботи

Високий	5	Відмінно
Достатній	4	Добре
Середній	3	Задовільно
Низький	0-2	Незадовільно

Виконання модульних контрольних робіт здійснюється з використанням роздрукованих завдань.

Модульний контроль знань студентів здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях, під час виконання самостійної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- ✓ своєчасність виконання навчальних завдань;
- ✓ повний обсяг їх виконання;
- ✓ якість виконання навчальних завдань;
- ✓ самостійність виконання;
- ✓ творчий підхід у виконанні завдань;
- ✓ ініціативність у навчальній діяльності

Шкала оцінювання модульної контрольної роботи

--	--	--

Високий	21-25	Відмінно
Достатній	16-20	Добре
Середній	11-15	Задовільно
Низький	0-10	Незадовільно

Семестровий контроль відбувається у формі тестування.

Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю

1. Поняття романських мов та Романії. Соціолінгвістичні аспекти.
2. Загальнороманські лінгвістичні проблеми.
3. Передісторія Романії. Європа та Середземномор'я.
4. Освіта у Стародавній Романії.
5. Поняття романізації. Романізація Апеннінського та Піренейського півостровів.
6. Стародавня Романія в пізній період історії Риму та після його падіння.
7. Історичні умови формування та розповсюдження романських мов.
8. Латинська мова – основа романських мов. Періодизація історії латинської мови.
9. Народна латина. Способи вивчення народної латини. Порівняння романських мов.
10. Перетворення народної латини в романські мови. Письмова фіксація романських мов.
11. Етнічні фактори субстрат, суперстрат, адстрат. Субстрат Апеннінського та Піренейського півострова.
12. Перші письмові свідчення та письмові пам'ятки романських мов.
13. Шляхи та передумови фонетичних змін. Поняття фонетичного закону. Фонетичні зміни та роздільна функція фонем.
14. Запозичення, як джерело зміни фонетичної системи мови. Роль соціальних факторів в розповсюдженні фонетичних змін.
15. Іменник, прикметник, прислівник, займенник в латинській та романських мовах.

16. Семантичні підкласи дієслова. Часові форми індикативу в латинській та романських мовах.
17. Порівняльна характеристика граматичних систем романських мов.
18. Загальнороманський лексичний фонд. Лексична диференціація романських мов.
19. Філологічна діяльність в галузі романських мов в XIV-XIXст. Створення Академій та основні напрямки їх діяльності.
20. Формування романського мовознавства. Молодограматичний напрямок в романському мовознавстві.

Шкала відповідності оцінок

Оцінка	Кількість балів
Відмінно	100-90
Дуже добре	82-89
Добре	75- 81
Задовільно	69-74
Достатньо	60-68
Незадовільно	0-59

Заочна форма навчання

№	Вид діяльності	Кількість балів за одиницю	Кількість одиниць до розрахунку	Всього
1.	Відвідування лекцій	1	1	1
2.	Відвідування практичних занять	1	3	3
3.	Виконання завдання з самостійної роботи	5	14	70
4.	Робота на практичному занятті, в т.ч. доповідь, дискусія, виступ, повідомлення	10	3	30
максимальна кількість балів 104				

Коефіцієнт: 104:100=1,04

Кожний модуль включає бали за поточну роботу студента на практичних заняттях та самостійну роботу.

Теми для самостійної роботи

1. Загальнороманські лінгвістичні проблеми.
2. Стародавня Романія в пізній період історії Риму та після його падіння.
3. Способи вивчення народної латини.
4. Порівняння романських мов.
5. Історичні умови формування та розповсюдження романських мов.
6. Порівняння романських мов.
7. Перші письмові свідчення та перші письмові пам'ятки романських мов.
8. Тенденції розвитку фонетичної системи та її характерні особливості.
9. Конгреси та конференції з романських мов.
10. Періодичні наукові видання з романських мов.
11. Індоевропейська мовна сім'я.
12. Іспанська мова. Лінгвогеографічні та соціолінгвістичні відомості.
13. Іспанська мова чи кастильська мова.
14. «Пісня про мого Сіда» – перше свідчення існування іспанської мови.
15. Реконкіста.
16. Арабське завоювання Іспанії та вплив арабської культури на мову, архітектуру, медицину, сільське господарство сучасної Іспанії
17. Празький лінгвістичний гурток.
18. Запозичення в іспанській мові.
19. Розробка основ типологічного порівняння сучасних романських мов.
20. Освіта у Стародавній Романії.

Шкала оцінювання самостійної роботи

Високий	5	Відмінно
Достатній	4	Добре
Середній	3	Задовільно
Низький	0-2	Незадовільно

Семестровий контроль відбувається у формі тестування (питання як і для студентів денної форми навчання).

7. Навчально-методична картка дисципліни

Денна форма навчання

Разом: 60 год. Лекційні заняття – 8 год., семінарські заняття- 20 год., ПМК- 4 год., самостійна робота – 28 годин.

Тиждень	1-2	3-4	5-6	7-8
Семестр	I семестр			
Модулі	Змістовий модуль I		Змістовий модуль II	
Теми лекційних занять	Тема 1. Романські мови. Загальні характеристики.	Тема 2. Романія як історичне поняття.	Тема 3. Латинська мова – основа романських мов.	Тема 4. Перетворення народної латини в романські мови. Письмова фіксація романських мов.
Відвідування лекційних занять	1x1	1x1	1x1	1x1
Відвідування практичних занять	3x1	3x1	2x1	2x1
Робота на практичних заняттях	10x3	10x3	10x2	10x2
Модульний контроль	25		25	

Самостійна робота	5	5	5	5
Кількість балів за модуль	103		81	
Разом за семестр	184			
Підсумковий контроль	ПМК			

Заочна форма навчання

Разом: 60 год. Лекційні заняття – 2 год., семінарські заняття- 6 год, самостійна робота – 52 години.

Тиждень	1-2	3-4	5-6	7-8
Семестр	I семестр			
Теми лекційних/практичних занять	Тема 1. Романські мови. Загальні характеристики.	Тема 2. Романія як історичне поняття.	Тема 3. Латинська мова – основа романських мов.	Тема 4. Перетворення народної латини в романські мови. Письмова фіксація романських мов.
Відвідування лекційних занять	1x1			
Відвідування практичних занять		1x1	1x1	1x1
Робота на практичних заняттях		10x1	10x1	10x1
Самостійна робота	7*5=35		7*5=35	
Кількість балів за модуль	47		57	
Разом за семестр	104			
Підсумковий контроль	ПМК			

8. Рекомендовані джерела

Основна

1. Алисова Т.Б., Репина Т.А., Таривердиева М.А. Введение в романскую филологию. – 3-е изд., испр. и доп. – М.: Высш. шк., 2007. – 453 с.
2. Богородицкий В.А. Введение в изучение современных романских и германских языков. – 3-е изд. – М., 2003.
3. Бурсье Э. Основы романского языкознания/ Пер. С фр. – 2-е изд. – М., 2004.
4. Вступ до мовознавства: Підручник для студентів філологічних спеціальностей вищих навчальних закладів. — К.: Видавничий центр "Академія", 2001. — 368 с. (Альма-матер).
5. Зубова Т.Е., Кистанова Л.Ф., Чапля А.И. Введение в романскую филологию. – Минск, 1983.
6. Йордан Й. Романское языкознание. Историческое развитие, течения, методы/ Пер. с рум. – М., 1971.
7. Корлэтяну Н.Г. Исследование народной латини и ее отношение с романскими языками. – М., 1974.
8. Сергиевский М.В. Введение в романское языкознание. – 2-е изд. – М., 1954.
9. Степанов Г.В. Типология языковых состояний в странах романской речи. – М., 1976.

Додаткова

1. История Древнего Рима/ Под ред.. В.И. Кузищина. – 4-е изд. – М., 2000.
2. История средних веков /По ред. Н.Ф.Колесницкого. – 2-е изд. – М., 1986.
3. Тронский И.М. Очерки из истории латинського языка. – М., 1953.
4. Широкова А.В. От латини к романским языкам. – М., 1995.
5. Дынников А.Н., Лопатина М.Г.. Народная латынь. – 2-е изд. – М., 1998.

